

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 72 0 P 016713 20 Rev 2
Banjaluka, 04.11.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice V.M. iz R., koju zastupa punomoćnik N.M., advokat iz B., protiv tuženog M.P. iz V., radi duga, te po protivtužbi protivtužilaca M.P. i M.P.1 iz V., protiv protivtužene V.M. iz R., zastupane po N.M., advokatu iz B., radi utvrđenja prava vlasništva, odlučujući o reviziji tužiteljice, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 016713 18 Gž 3 od 24.09.2019. godine, na sjednici održanoj dana 04.11.2020. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, obje nižestepene presude se preinačavaju u dijelu odluke o tužbenom zahtjevu, tako što se tuženi M.P. obavezuje da tužiteljici V.M. isplati iznos od 68.650,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 14.02.2010. godine pa do isplate, dok se u preostalom dijelu revizija odbija.

U pogledu odluke o protivtužbenom zahtjevu, revizija se odbacuje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 016713 17 P 2 od 25.05.2018. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice V.M. iz R. koji glasi: „Obavezuje se tuženi M.P. iz V. Opština G. da tužiteljici V.M. iz R. isplati iznos od 78.775,40 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 14.02.2010. godine pa do isplate, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja“.

Odbijen je prijedlog za određivanje sudske mjere obezbjeđenja koja glasi: „Određuje se privremena mjera obezbjeđenja i sudska mjera obezbjeđenja i zabranjuje se UniCredit Bank Banjaluka - Marije Bursać 7, transakcioni račun banke ... da omogući tuženom-protivniku M.P. iz V., bilo kakvo raspolaganje cjelokupnim iznosom novca na računu tuženog broj ... do drugačije odluke suda, odnosno do okončanja parničnog postupka i to podizanje bilo cjelokupnog bilo dijela gotovog novca, oročavanje novca, konverzija u druge valute, plaćanje računa ili obaveza, transfer novca na druge račune u istoj banci ili drugim bankama. Privremenu mjeru obezbjeđenja i sudsku mjeru obezbjeđenja će sprovesti UniCredit Bank Banjaluka - Marije Bursać 7.

Određena je privremena mjera obezbjeđenja i sudska mjera obezbjeđenja i zabranjeno je Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove Banjaluka Područna jedinica

Gradiška da u list broj 2675 - Knjige uloženi ugovora o otkupu stambenih zgrada i stanova za k.o. G.-grad upiše u C list (Tereti i ograničenja) sudsku mjeru obezbjeđenja na taj način da će tuženom-protivniku predlagača M.P. zabraniti otudjenje, zamjenu ili bilo kakvo opterećenje na četvorosobnom stanu u G. površine 75 m², u Ulici ..., upisanom na kč.br. 1375/7 broj posjedovnog lista 2718. Privremena mjera obezbjeđenja i sudska mjera obezbjeđenja smatra se provedenom prijekom odluke Osnovnog suda Gradiška od strane tuženog-protivnika obezbjeđenja od UniCredit Bank Banjaluka - Marije Bursać 7 i od Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Banjaluka, Područna jedinica Gradiška. Predlagač je oslobođen od obaveze plaćanja jemstva“.

Odbijen je zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova postupka koji glasi:

„Obavezuje se tuženi-protivnik predlagača da tužiteljici-predlagaču obezbjeđenja naknadi troškove parničnog postupka onoliko koliko budu iznosili, a koji će iznos precizirati punomoćnik tužitelja na ročištu za glavnu raspravu, sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja prvostepene presude pa do isplate, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja“.

Istom presudom usvojen je protivtužbeni zahtjev, te je utvrđeno da su protivtužiocima M.P. i M.P.1 iz V., opština G. u toku trajanja bračne zajednice isključivo vlastitim sredstvima izgradili objekte, te na taj način bili stekli isključivo pravo svojine na svim objektima sa po 1/2 što je zajedno činilo vlasništvo 1/1 protivtužilaca i to objektima a kako slijedi: šupa dimenzija 7,80x8,00 + 3,00x4,90m, drveni svinjac dimenzija 2,00x2,20 m, drveni svinjac dimenzija 2,50x3,50 m, ograda dužine 65 m, stambeni objekat dimenzija 11,40x5,30 m, nadstrešnica uz objekat dimenzija 9,0x4,1 m, štala sa garažom dimenzija 11,0x5,30 m, šupa sa kukuruzanom (šupa dimenzija 3,30x4,60 m, kukuruzana dimenzija 1,20x4,60 m) sušnica dimenzija 1,80x1,80 m, zidani kokošinjac dimenzija 2,20x2,0 m, drveni kokošinjac dimenzija 2,20x1,80 m, drvena ograda sa betonskim temeljom dužine 45 m sa kapijama širine 2,50, 1,30 i 6,0 m, žičana ograda sa kestenovim stubovima dužine 76,00 m, betonske staze u površini od 43,50 m, betonski propust dužine 12,00 m, drvena skela za lozu u površini od 39,30 m, a koji objekti su izgradjeni na parcelama i to kč.br. 2228/7 zvana „D.“ njiva 5 kl. u površini od 1.383 m², kč.br. 2229 zvana „P.“ kuća i zgrada površine 59 m² i dvorište površine 443 m², upisane u p.l. 236 k.o. V., a koji su objekti ekspropisani u postupku eksproprijacije Republike Srpske rješenjem Republičke uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove, Područna jedinica Gradiška broj 21.18/473.2-1/10 od 29.01.2010.godine, što je protivtužena V.M. iz R. dužna priznati, te suzdržati se od bilo kakvog potraživanja po osnovu naknade za ekspropisane objekte po gore navedenom rješenju.

Obavezana je tužiteljica-protivtužena da tuženom-protivtužiocima naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.529 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do isplate, a sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Rješenjem Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 016713 17 P 2 od 08.08.2018. godine, ispravljena je presuda tog suda broj 72 0 P 016713 17 P 2 od 25.05.2018. godine u izreci, tako da umjesto iznosa od 1.529 KM, treba da stoji 10.333,00 KM, dok u ostalom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmjenjena.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 016713 18 Gž 3 od 24.9.2019. godine, žalba tužiteljice je djelimično uvažena i presuda Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 016713 17 P 2 od 25.05.2018. godine, u dijelu odluke o troškovima parničnog postupka, ukinuta i predmet u tom dijelu vraćen prvostepenom sudu na ponovni postupak, dok je u ostalom

dijelu žalba tužiteljice odbijena i prvostepena presuda u dijelu odluke o glavnoj stvari i dijelu odluke o sudskoj mjeri obezbjeđenja, potvrđena.

Žalba tužiteljice je uvažena, rješenje Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 016713 17 P 2 od 08.08.2018. godine, ukinuto.

Odbijen je zahtjev tužiteljice da joj protivtužiocu nadoknade troškove sastava žalbe u iznosu od 1.536,63 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužiteljica, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi M.P. predlaže da se revizija odbije.

Revizija je djelimično osnovana u pogledu odluke o glavnom tužbenom zahtjevu, dok u pogledu odluke o protivtužbenom zahtjevu revizija nije dozvoljena.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice da joj tuženi M.P. isplati iznos od 78.775,40 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 14.02.2010. godine pa do isplate, te da joj naknadi troškove parničnog postupka.

Predmet spora je i protivtužbeni zahtjev protivtužilaca da se utvrdi da su protivtužiocu M.P. i M.P.1 u toku trajanja bračne zajednice isključivo vlastitim sredstvima izgradili objekte, bliže označene u izreci prvostepene presude, te na taj način bili stekli isključivo pravo svojine na svim objektima sa po 1/2, što je zajedno činilo vlasništvo 1/1 protivtužilaca, a koji su eksproprisani u postupku eksproprijacije Republike Srpske rješenjem Republičke uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove, Područna jedinica Gradiška broj 21.18/473.2-1/10 od 29.01.2010. godine, te zahtjev da protivtužena V.M. prizna i suzdrži se od bilo kakvog potraživanja po osnovu naknade za eksproprisane objekte po gore navedenom rješenju.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da su tužiteljica i tuženi M.P. rješenjem Osnovnog suda u Gradišci broj O.239/2000. od 26.04.2001. godine u ostavinskom postupku vođenom iza njihove pok. majke A.P., umrle ... godine, proglašeni za nasljednike na nekretninama upisanim u p.l. 236 k.o. V. i to tužiteljica sa 1/5 dijela, a tuženi sa dijelom 4/5; da su predmetne nekretnine eksproprisane od strane korisnika eksproprijacije Republike Srpske i da je poslije provedenog postupka eksproprijacije između korisnika eksproprijacije i suvlasnika nekretnina dana 29.01.2010. godine zaključen sporazum o naknadi pred Republičkom upravom za geodetske i imovinsko pravne poslove, Područna jedinica Gradiška (u daljem tekstu: RUGIPP PJ Gradiška), kojim sporazumom je dogovorena naknada za eksproprisane nekretnine upisane u p.l. 236 k.o. V. u iznosu od ukupno 488.325,00 KM, koji se sastoji od iznosa od 119.784,50 KM na ime poljoprivrednog zemljišta i poljoprivrednih zasada, iznosa od 287.153,00 KM za stambene i pomoćne objekte, te uvećanja naknade za korektivni faktor od 20%; da se korisnik eksproprijacije obavezao isplatiti naknadu u roku od 15 dana od zaključenja sporazuma, na račun tuženog M.P.; da je tužiteljica punomoćjem od 15.04.2008. godine ovlastila tuženog da je zastupa u postupku prodaje njenog dijela zemljišta; da je tuženom od strane korisnika eksproprijacije isplaćen novčani iznos po sporazumu o naknadi, ukupno 488.325,00 KM; da je tuženi M.P. isplatio tužiteljici prema potvrdi, odnosno deviznom nalogu od 15.07.2010. godine, iznos od 2.500 EUR, prema priznanicama potpisanim od strane tužiteljice, dana 10.05.2010. godine

isplatio iznos od 5.200 EUR, te dana 19.07.2010. godine isplatio iznos od 14.000,00 KM, ukupno iznos od 29.946,00 KM; da iz iskaza saslušanih svjedoka proizlazi da je tuženi M.P. sa suprugom M.P.1 živio u R., a povremeno dolazio u R.1, gdje je gradio kuću, pomoćne objekte, a nakon povratka iz R. nastavio da živi na spornim nekretninama; da tužiteljica nije učestvovala u izgradnji ni jednog objekta u R.1 gdje je do eksproprijacije nekretnina tuženi živio; da je tuženi M.P. sa svojom suprugom M.P.1 u toku 1973. godine do 1975. godine izgradio kuću i štalu, a nakon njihovog povratka iz R. 1993. godine izgradio ogradu, stazu, kokošinjac, nadstrešnicu (sve poblize opisano u prvostepenoj presudi).

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud zaključuje da su M.P. i M.P.1 kao bračni supružnici, zajedničkim radom i sredstvima izgradili građevinske objekte (kuću, šupu) u periodu od 1973. godine do 1975. godine, a da su kokošinjac, nadstrešnicu, ograde, betonski propust, drvenu skelu za lozu, betonske staze sagradili 1993. godine tj. prije donošenja rješenja o eksproprijaciji predmetnih nekretnina i zaključenog sporazuma o naknadi, na zemljištu majke tužiteljice i tuženog M.P. dok je ona bila živa, te da izgrađeni građevinski objekti čiji identitet i vrijednost su utvrđeni rješenjem o eksproprijaciji i sporazumom o naknadi, čine zajednički stečenu imovinu u braku, na kojoj su kao savjesni graditelji građenjem stekli pravo svojine, pa je pozivom na odredbu člana 61. stav 1. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 124/08, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19 – u daljem tekstu: ZSP), usvojio protivtužbeni zahtjev.

Polazeći od utvrđenja da su tuženi M.P. i M.P.1, njegova supruga, vlasnici građevinskih objekata, a da su suvlasnici na zemljištu upisanom u p.l. br. 236 k.o. V. koje je eksproprijirano u korist Republike Srpske tužiteljica V.M. sa 1/5 dijela i tuženi M.P. sa 4/5 dijela, da je prema zaključenom sporazumu o naknadi korisnik eksproprijacije Republika Srpska na ime naknade za eksproprijirane nekretnine tuženom M.P. koji je bio punomoćnik tužiteljice isplatila iznos od 488.325,00 KM (za stambeni objekat 287.153,00 KM, za poljoprivredno zemljište i zasade 119.784,50 KM ukupno 406.937,50 KM + 20 % na ime korektivnog faktora), da je tuženi isplatio tužiteljici 1/5 dijela od naknade isplaćene za zemljište, prvostepeni sud je zaključio da tužiteljica nema pravo na naknadu štete u smislu člana 155. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO) u vezi sa članom 154. ZOO, jer izvedenim dokazima nije dokazala da joj je tuženi pričinio štetu, tj. da je došlo do umanjenja njene imovine.

Drugostepeni sud je temeljem odredbe člana 226. i člana 235. stav 1. tačka 2. i 3. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), žalbu tužiteljice djelimično uvažio i prvostepenu presudu u dijelu odluke o troškovima parničnog postupka, ukinuo i predmet u tom dijelu vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak, dok je u ostalom dijelu žalba tužiteljice odbijena i prvostepena presuda u dijelu odluke o glavnoj stvari i dijelu odluke o sudskoj mjeri obezbjeđenja, potvrđena.

Žalba tužiteljice je uvažena i rješenje Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 016713 17 P 2 od 08.08.2018. godine, kojim je izvršena ispravka prvostepene presude u pogledu troškova postupka, ukinuto, te je odbjen zahtjev tužiteljice da joj protivtužiocu nadoknade troškove sastava žalbe u iznosu od 1.536,63 KM.

Drugostepena presuda u pobijanom dijelu u pogledu odluke o glavnom tužbenom zahtjevu nije pravilna.

Tužiteljica svoj zahtjev temelji na tvrdnji da je ona bila suvlasnik sa 1/5 dijela su eksproprisanih nekretnina i da joj, shodno tome, pripada pravo na 1/5 dijela od isplaćenog iznosa ukupne naknade koja je po Sporazumu o naknadi utvrđena, umanjen za isplaćeni iznos po tom osnovu od strane tuženog M.P..

Nije sporno da su tužiteljica i tuženi M.P. u ostavinskom postupku vođenom 2001. godine iza njihove pok. majke A.P., umrle 1983. godine, proglašeni za nasljednike na nekretninama upisanim u p.l. 236 k.o. V. i to tužiteljica sa 1/5 dijela, a tuženi M.P. sa dijelom 4/5. Predmetne nekretnine eksproprisanе su 2009. godine od strane korisnika eksproprijacije Republike Srpske i u postupku određivanja naknade pred upravnim organom tužiteljica je opunomoćila tuženog M.P. da je zastupa „u postupku prodaje njenog dijela zemljišta i za prijem novca od prodaje“, te je između korisnika eksproprijacije i suvlasnika nekretnina zaključen dana 29.01.2010. godine Sporazum o naknadi, kojim se korisnik eksproprijacije obavezao da na ime naknade za eksproprisanе nekretnine u svojini M.P. sa dijelom 4/5 i tužiteljice sa 1/5 dijela isplati naknadu: iznosa od 287.153,00 KM za stambene i pomoćne objekte, iznosa od 119.784,50 KM na ime poljoprivrednog zemljišta i poljoprivrednih zasada, te uvećanje naknade za korektivni faktor od 20%, odnosno ukupno iznos od 488.325,00 KM, u roku od 15 dana.

Prema odredbi člana 69. Zakona o eksproprijaciji („Sl. glasnik RS“, broj 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 i 79/15, dalje: ZE), sporazum o naknadi unosi se u zapisnik koji mora sadržavati oblik i visinu naknade, rok izvršenja i sve podatke neophodne za ispunjenje obaveze korisnika eksproprijacije, a to znači da, ukoliko se naknada određuje za razne vrste nepokretnosti, naknada treba biti posebno iskazana za svaku vrstu nepokretnosti, kao i uvećanje naknade zbog ličnih i porodičnih prilika, te određen rok do koga će se izvršiti plaćanje naknade. Takav sporazum ima snagu izvršne isprave (stav 4. člana 69. ZE).

Po svojoj pravnoj prirodi sporazum o naknadi zaključen pred organom uprave po odredbama ZE, ima karakter poravnanja u smislu odredbe člana 1089. ZOO, kojim stranke uređuju međusobna prava i obaveze nastale povodom eksproprijacije nekretnina. To znači da za isti važe odredbe ZOO o dvostranim ugovorima (član 1093. stav 1. ZOO), osim odredbe o poništenju ugovora zbog prekomjernog oštećenja (član 1094. ZOO). Takvo poravnanje ne može se raskinuti ili mijenjati zbog promjenjenih okolnosti (član 133. ZOO), a može se pobijati samo zbog prevare, prinude i zablude.

Procesno pravno dejstvo sporazuma ogleda se u tome što se njegovim zaključenjem okončava postupak određivanja naknade za eksproprisanе nepokretnosti i on zamjenjuje pravosnažno rješenje suda o određivanju naknade za eksproprisanе nepokretnosti. Iz ovih razloga stranke ne mogu izjavljivati žalbu protiv zaključenog sporazuma o naknadi, a takođe ne mogu koristiti ni druga pravna sredstva, jer sporazumu ZE daje snagu izvršne isprave.

U konkretnom slučaju Sporazumom zaključenim dana 29.01.2010. godine, koji sadrži sve navedene elemente, kojim se korisnik eksproprijacije obavezao da na ime naknade za eksproprisanе nekretnine u svojini M.P. sa dijelom 4/5 i tužiteljice sa 1/5 dijela isplati iznos od ukupno 488.325,00 KM, određena je ukupna naknada za zemljište i objekte i ista pripada suvlasnicima među kojima se dijeli prema suvlasničkom dijelu. Ovakav Sporazum tuženi M.P. je prihvatio ne prigovarajući u tom postupku da je on gradio objekte i da naknada po tom osnovu treba da pripadne samo njemu, a proizlazi da nije prigovarao ni predmetu i obimu zaostavštine u

ostavinskom postupku kada je suvlasnički dio nasljednika na ovim nekretninama određen, niti je do dana zaključenja Sporazuma vodio postupke da se utvrdi da mu po drugom osnovu pripada pravo na objekte, pa je jasno da u vrijeme kada je isti zaključen suvlasnički dio tužiteljice i obim naknade nije doveden u pitanje, pa se pravilno revizijom ukazuje da tužiteljici pripada određeni iznos naknade od ukupnog iznosa naknade iz Sporazuma, srazmjerno njenom suvlasničkom dijelu.

Zbog toga, nakon zaključenja Sporazuma, za odluku o tužbenom zahtjevu tužiteljice kojim od tuženog M.P. traži isplatu naknade koja mu je isplaćena po Sporazumu, nema značaja kasnije osporavanje tuženog M.P. i M.P.1 da su oni gradili objekte za koje je utvrđena naknada po Sporazumu, pa ni utvrđenje o tome u protivtužbi (kojim dijelom drugostepene odluke se ovaj sud ne može baviti iz razloga nedozvoljenosti revizije o čemu se u daljem tekstu daju razlozi), jer se time ne može izmijeniti ranije zaključen Sporazum, niti sa uspjehom osporiti pravo tužiteljice da od tuženog M.P. traži isplatu pripadajućeg dijela naknade.

Nije sporno da je tuženi M.P. primio na ime naknade za eksproprisane nekretnine iznos od ukupno 488.325,00 KM, u kome je sadržan i iznos koji pripada tužiteljici, da iz dokaza proizlazi da je tužiteljici isplatio iznos od ukupno 29.015,00 KM (15.07.2010. godine 2.500 eura $\times 1,95=4.875,00$ KM, dana 19.07.2010. godine 14.000,00 KM i dana 10.05.2010. godine 5.200 eura $\times 1,95=10.140,00$ KM), to kod činjenice da je tužiteljica suvlasnik sa 1/5 dijela eksproprisanih nekretnina, proizlazi da tužiteljica ima pravo na 1/5 ukupno isplaćene novčane naknade za eksproprisane nekretnine u iznosu od 97.665,00 KM, umanjeno za već isplaćeni iznos od 29.015,00 KM, koji joj je tuženi M.P. dužan isplatiti.

Kako je tuženi bez osnova zadržao dio novčane naknade za eksproprisane nekretnine koji pripada tužiteljici, to na strani tuženog M.P. postoji uvećanje njegove imovine na štetu imovine tužiteljice, pa je shodno odredbi člana 210. ZOO, djelimično osnovan tužbeni zahtjev tužiteljice za isplatu razlike između visine naknade koja pripada tužiteljici prema veličini suvlasničkog dijela i isplaćenog dijela što iznosi 68.650,00 KM (a ne potraživani iznos po tužbenom zahtjevu od 78.775,40 KM).

Tuženi je znao da 1/5 dijela od ukupno primljene naknade za eksproprisane nekretnine pripada tužiteljici, obzirom na visinu njenog suvlasničkog dijela, a zadržao je bez osnova iznos od 68.650,00 KM, pa proizilazi da je bio nesavjestan, zbog čega je u smislu člana 277. stav 1. ZOO, u vezi sa članom 214. stav 1. ZOO, dužan platiti i zakonsku zateznu kamatu od dana sticanja, tj. dana kada je pao u docnju sa isplatom, a to je 14.02.2010. godine (jer se korisnik eksproprijacije obavezao naknadu platiti suvlasnicima u roku od 15 dana od dana zaključenog sporazuma što znači zaključeno do 13.02.2010. godine), zbog čega je na dosuđeni iznos glavnog potraživanja tužiteljici dosuđena zakonska zatezna kamata.

Slijedom navedenog, ovaj sud je primjenom odredbe člana 250. stav 1. i člana 248. ZPP odlučio kao u stavu 1. izreke ove presude.

Predmetna parnica vodila se po dva zahtjeva: novčanom zahtjevu tužiteljice (od 78.775,40 KM) i nenovčanom zahtjevu protivtužilaca, pa se u ovom slučaju vrijednost predmeta spora, kao i vrijednost pobijanog dijela određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva, u smislu odredbe člana 318. stav 2. ZPP.

Protivtužba (član 74. stav 1. ZPP) je samostalna tužba koju tuženi (protivtužilac) podnosi protiv tužioca (protivtuženog) u parnici koja se protiv njega vodi povodom tužbe. Iz procesne samostalnosti tužbe i protivtužbe, takođe proizlazi da se i prava na izjavljivanje revizije po tužbi i protivtužbi cijeni zasebno, slijedom čega se dozvoljenost revizije mora ispitati u odnosu na svaki od postavljenih zahtjeva (iz tužbe i iz protivtužbe), pojedinačno, tj. – vrijednost predmeta spora, odnosno pobijanog dijela pravosnažne presude određuje se zasebno u odnosu na tužbu i u odnosu na protivtužbu i ti se iznosi ne mogu sabirati.

Kada se tužbeni zahtjev odnosi na nenovčano potraživanje, za ocjenu prava na izjavljivanje revizije mjerodavna je vrijednost predmeta spora koju tužilac označi u tužbi (član 53. stav 2. tačka 4) ZPP i član 316. stav 1. u vezi sa članom 321. stav 2. ZPP).

Odredbom člana 237. stav 2. ZPP, propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM. Stavom 3. istog člana propisano je da stranke, u slučajevima kada revizija nije dozvoljena, mogu podnijeti reviziju protiv drugostepene presude ako odluka o sporu ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a naročito: a) ako o tom pitanju revizijski sud još nije zauzeo shvatanje odlučujući o pojedinim predmetima ili na sjednici odjeljenja, a riječ je o pitanju o kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova, b) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvatanje, ali je odluka drugostepenog suda zasnovana na shvatanju koje nije podudarno sa tim shvatanjem i c) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvatanje i presuda drugostepenog suda se zasniva na tom shvatanju, ali bi, uvažavajući razloge iznesene tokom prethodnog prvostepenog i žalbenog postupka, zbog promjene u pravnom sistemu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima, te odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Evropskog suda za ljudska prava, trebalo da se preispita sudska praksa. Stavom 4. člana 237. ZPP, propisano je da u reviziji izjavljenoj prema stavu 3. tog člana, stranka mora jasno da naznači pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju, uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, te izloži razloge zbog kojih smatra da je ono važno za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Protivtužioci M.P. i M.P.1 nisu u protivtužbi označili vrijednost predmeta spora svog nenovčanog potraživanja, pa ni preko iznosa od 30.000,00 KM, kao uslova za ostvarivanje prava na izjavljivanje revizije, iz čega proizlazi da, saglasno odredbi člana 237. stav 2. ZPP revizija tužiteljice u pogledu odluke o protivtužbenom zahtjevu nije dozvoljena (za razliku od ranijeg, promijenjenog shvatanja ovog suda da je zbog neoznačavanja vrijednosti predmeta spora nenovčanog potraživanja revizija stranke dozvoljena).

Tužiteljica u reviziji nije stavila prijedlog da se revizija u dijelu odluke po protivtužbi dozvoli u smislu člana 237. stav 3. ZPP, pa nije bilo mjesta odlučivanju o reviziji ni po tom osnovu.

Slijedom navedenog, temeljem odredbe člana 247. stav 1, u vezi sa odredbom člana 237. stav 2. ZPP, o reviziji tužiteljice u pogledu odluke o protivtužbenom zahtjevu odlučeno je kao u stavu 3. izreke.

Kako je drugostepeni sud presudu Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 016713 17 P 2 od 25.05.2018. godine, ukinuo u dijelu odluke o troškovima parničnog postupka i predmet u tom dijelu vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak, te ukinuo i rješenje Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 016713 17 P 2 od 08.08.2018. godine, o ispravci prvostepene presude u pogledu dosuđenih troškova postupka, to bez obzira što je revizija tužiteljice djelimično usvojena, nije bilo uslova da ovaj sud odluči o troškovima cijelog postupka u smislu odredbe člana 397. stav 2. ZPP, jer će o troškovima cijelog postupka konačno odlučiti prvostepeni sud.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić